

Prædiken til påskedag 2021

Det, vi fejrer påskedag, har vi jo næsten ikke ord for.

Jo, vi *prøver* med ord, - i evangelium, bøn og salmetekster. Men vi ved også, at vi kun lige rører ved kanten af det vældige, som påskedag er en fejring af, og som vi kalder opstandelsen.

Man har altid prøvet at finde de rette ord, men ligegyldigt hvor mange ord og hvor mange fortællinger, der er sagt og fortalt, så rører vi alligevel kun kanten af det meget store, som ordet "opstandelse" er udtryk for. Ordet skal rumme, at noget som var dødt, slået ihjel, og færdigt, får liv. Bliver levende. Ikke levende på samme måde, som det var før. Nu i en anden skikkelse, og alligevel mærkbart.

Mærkbart især ved, at det giver liv til andre.

Opstandelse sker for at oplive andre.

Og det er jo et menneske, Jesus, vi i første omgang siger alt det her om.

Et menneske, der døde. Men som levede videre hos dem, der kendte ham. På en måde, så alle dem, der ikke havde mødt ham, også kunne få del i det. For det gav håb og liv.

Og det på en måde, så det ændrede deres eget liv og deres indbyrdes liv. Nu havde glæde sat sig i højsædet.

Trods sorger. Det måtte deles.

Og nu er vi dem, der tager del. Og deler videre.

Men, hvordan dog finde udtryk for en virkelighed, der *er* virkelig i det virkelige liv, - og alligevel overskrider de rammer, vi sætter om virkeligheden?

Altså noget, der har virkning, men som vi ikke kan holde inden for det, vi kalder virkeligt?

For det rationelle sprog kan ikke rumme den slags erfaringer, -og skal heller ikke. Det mytiske og poetiske sprog kan godt; men vi synes jo, at opstandelse er mere end myte og fortælling, for den lever jo i os som en erfaring af noget vældigt. Noget godt. Noget, der har virkning, for den giver livsmod.

Alle evangelisterne – og Paulus også - prøver at få begge dimensioner med, når de fortæller om opstandelsen; at den både har med vores jordnære virkelighed her at gøre og er mere end den.

De prøver at fortælle om en virkelighed, der ændrer det sorteste mismod til et lysende håb. Og som ændrer det jævne liv til mening.

De fortæller om de kvinder og mænd, som var de første vidner - og hvor kaotisk, det var for dem.

Overvældende. Uforståeligt, men ikke til at komme udenom. Glædeligt, men ikke til at udtrykke. En overmåde erfaring, men næsten ikke til at fastholde med sprog.

Der er nogle ord fra Johannes, som jeg synes udtrykker det, at virkeligheden overskrides. Og det er ordene, som Jesus siger til Maria Magdalene, da hun opdager at ham, som hun troede var havemanden, er Jesus. Genkendelig, men alligevel anderledes. Da hun genkender ham, siger han til hende: "hold mig ikke tilbage. Hold mig ikke fast."

I mange århundreder brugte vi de latinske ord: *noli me*

tangere, "Rør mig ikke", nærmest som et begreb. Der er utallige malerier med netop det motiv, hvor Jesus vægrer for sig, så Maria Magdalene ikke skal røre ved ham.

At han ikke vil røres ved, kan der jo være mange grunde til: er han da kun ånd? Er han et syn, en hallucination? og det må hun ikke afsløre ved at række ud efter ham? For så får hun kun fat i luft?

Når vi oversætter det fra den latinske sætning med 'Rør mig ikke', så sætter det den slags tanker i gang.

Men, hvis vi ser på de ord, som Johannes skrev på græsk, så kommer der en noget anden betydning frem, nemlig: "hold mig ikke fast" eller: "hold mig ikke tilbage!" Som vores nye oversættelse har valgt.

Og det giver en anden slags forståelse.

Ikke at holde ham fast, synes jeg rammer plet i vores tid. Ikke holde Jesus fast. Ikke holde ham tilbage, som var det ens egen, - ens ejendom. For at holde ham fast, bliver jo let til det at sætte sig på ham. At sætte sig på, hvad han er, hvem han var, og hvilken betydning, det skal have. Altså holde "opstandelsen" fast inden for vores vedtagne rammer.

Hver gang, vi holder ham fast, fx. ved at sætte faste ord på Jesus og Gud, så mister vi noget. Og det har man altid vidst. Derfor skal der bruges så mange forskellige ord og billeder som muligt, på det vi mener med ordet "gud" og det, vi forstår ved mennesket Jesus.

Vi kan nemlig ikke fastholde vores tro med ord, uden at noget går tabt, fordi ord begrænser. Vi udtrykker

erkendelser, tanker, erfaringer og følelser med ord og begreber, med poesi og billedsprog. En rigdom uden lige! Men samtidig så har mennesker altid været bevidste om, at det er ikke alt, hvad vi erfarer, som vi kan udtrykke. Mange gange *rører vi kun lige* ved kanten. Og alligevel prøver vi, for vi kan ikke lade være. Vi kan ikke holde alt det vældige, som der er i vores tilværelse, for os selv.

Og sådan forstår jeg Johannes' ord fra Jesus: "Hold mig ikke fast." For hvis vi holder ham fast i en for fast udlægning af, hvad opstandelse skal betyde, så holder vi ham tilbage. Tilbage i vores egen forståelse af, hvad gud er, hvad tro er og hvad håb er. Og gud og tro og håb er dog meget, meget mere, end hvad vi selv har fundet udtryk for.

Vi hører tit spørgsmålet, - og stiller det måske også selv: "er det den samme gud, vi tror på, alle os, der har forskellige religioner?"

Hvis ordet 'gud' overhovedet skal bevare sin betydning som den kraft, der er udover det menneskelige, så er vi nødt til at svare ja; - ellers giver det jo ingen mening. Der er kun een gud- eller guddom, -med mange ansigter og i mange former.

"Det er den samme gud, men vi bruger forskellige ord om Gud", som Niels Henrik Arendt sagde.

Mange mennesker kalder sig religiøse, men de vil ikke mere holdes fast i en bestemt og udlagt tro, som f.eks. den kristne. Så de siger: "jeg er religiøs eller jeg er optaget af det åndelige, det spirituelle."

Og det er en ny virkelighed, som vi skal forholde os til. Selvfølgelig har den første reaktion været fra os, der sidder inden for kirkens mure at sige: ”kom nu herind - vi har jo netop sproget, poesien og musikken til at udtrykke det, som du også er optaget af.”

Men, - går vi lidt mere i dybden, så mærker vi jo også selv, at tro og ånd er meget mere, end den tro, vi er indfældet i, og mere end den kultur, vi har bygget op omkring det.

Vi næres af den kristne tro; her finder vi mod, og trøst og opmuntring. Med den får vi en tillid til, at kærlighed overvinder alt. Og vi vil ikke undvære de ord, de billeder og den musik, som vi udtrykker det med, som fx i digtet ‘Påskeblomst hvad vil du her?’. Men vi ved også, at andre finder håb og livsmod i noget andet.

Opstandelsen – med det ord udtrykker vi, at gud er med os, i livet som i døden. At gud er med os som en stædig kærlighed, der ikke slipper jorden. En godhed, som hverken død eller ødelæggelse kan forhindre. For det, som Jesus gav som levende, døde ikke med hans død.

En sådan tillid til det gode, det kærlige, det miskundelige, at gud er hos menneskene, den deler vi med mange, selv om de knytter den til andre guddommelige erfaringer.

Der er en tillid, som ligger *ovenover* (eller *bag*) alle konfessioner og ovenover alle religioner; ovenover vores ord og begreber. Tro er langt mere, end hvad vi putter i kategorier. Det aner vi i musik, poesi, naturen,

og hos hinanden. Derfor skal vi heller ikke låse ”opstandelsen” fast i for faste begreber.

Og sådan forstå jeg ordene: *Noli me tangere*: ”Rør mig ikke, hold mig ikke tilbage.”

For Guds opstandelse sker hele tiden, og overalt.
Amen.